

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . . . 4 .

Egészévre . . . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Márczius 15.

A multat ünnepeljük, hogy a multból a jövőt illetőleg lelkesedést és tanúságot merítsünk. A mult a jövő irányítója. A mult ismerete s a jelen tapasztalata szívünk és gondolkodásunk vezére, cselekvésünk rugója, és korlátja, helyes és igaz hazafiságunk mérvadója és valódi tartalma.

Történelmünk kioktat, jelenünk felvilágosít: „Ne egyszerre és ne mindent.” Helytelenül járna el az az orvos, ki hosszú időn át szerzett tapasztalatait és tanulmányait félrelökve s egy több éves és elmérgesedett tátongó sebet pár nap alatt gyógyítana be. Tenné pedig ezt csupán azért, mert patiensét végtelenül szereti. A hirtelen behégesztett seb kórányaga átmegy a vérbe és megöli a szenvedőt. Ne előzze meg a szív a praktikus észjárását a hazaszeretethez se, mert mikor azt hinnék, hogy szeretett hazánk és nemzetünk háromszáz éves nyílt sebtét gyógyítjuk be, elhamarkodott munkánk által önmagunkat mérgezzhetjük meg.

Van a növényekben egy láthatatlan erő, mely az anyagból álló szervezetet összetartja, a mely kiterjed a növényi testnek legutolsó parányára is, hogy egy élető nedvkeringéssel összhangba hozza a különálló és szétbomlásra törekvő részeket. Ez az erő készíti a fát, a virágot sarjadásra; a tölgyet arra, hogy rügyeket és bimbókat fakasszon s gyümölcsöt érleljen. Ezt az erőt életörőnek nevezzük. Bennünk magyarokban is van a növényekben működő erőhöz hasonló, mely táplálja szívünket, hogy dobogjon, erősíti lelkünket, hogy ellenálljon a vészben, megérleli gondolatainkat, hogy

nemzeti létünkért tegyünk és áldozunk. Ez az az erő, a mely nyelvben, vallásban, gondolkodásban, szokásban és vérmérsékletben különálló, vagy elszigetelőzni akaró honfiszikeket összehozza, egyesíti és összetartja. Ez az az erő, mely a magyart mint egy hatalmas tölgyet arra ösztönzi, hogy ágai virágokat és gyümölcsöket hozzanak, hogy ezeréves törzsében egészség lakozzék, hogy így elég erős legyen minden nemzetellenes viharral saját léteért és életéért szembeszállani.

Ez az erő pedig az az élet, mely magyar és nemzeti.

Sokszor fogtunk fegyvert, sokszor ontottunk vért, sokszor és sokat áldoztunk a multban, de mindig csak magyar és nemzeti létünkért. Ezt így tanítja a mult, a jelenre és jövőre vonatkozólag sem lehet más eszme, más szellemi áramlat, mely szívünket, lelkünket és gondolkodásunkat megnyerje, lekösse és tettekre indítson, mint az, a mely magyar és nemzeti.

Midőn már-már majdnem a török hatalmába kerültünk, akkor nemzeti önállóságunkat kelle megvédenünk saját királyainkkal szemben. A nagy nemzeti küzdelem megszülte a Boeskaikat, Bethleneket. Rákócziakat s a többi névtelen kuruczokat. Nő királyunk sima politikája elkápráztatta szemünket, de nem bírta megbénítani magyar szívünk dobogását. Kalapos fejedelmünk osztrák politikáját nemzeti érzésünk, nemzeti életösztönünk és erős magyar szívünk semmisítette meg.

Mikor pedig az erőszak nemzeti létünk veszélyeztetése nélkül nehezen vala tűrhető, a megfeszített hur elpattant, megszületett 1848 összes vívmányaival és következményeivel.

Vért és pénzt áldoztunk s az ezáltal támasztott vihar megtisztította a levegőt az idegen anyagtól, s a megtisztult levegőt azóta is mi használjuk. Így beszélük, hogy ez is már dohossá, fojtóvá és idegenszerűvé vált. Ha így van, lesz erőnk mint a történelem mutatja, megtisztítani, mert tudunk élni és halni azért, a mi magyar nemzeti. Csakhogy eszünk szívünkkel is értesse meg: Ne mindent és ne egyszerre!

Mikor poharamat Petrozsény hazafias polgárságára ürítem, egy nagy angol történetíróra hivatkozom: Mig a multon merengünk, ne feledkezzünk meg jövőnkéről.

P. D.

Márczius tizenötödike.

(Saját tudósítónktól.)

Petrozsény, márczius 15.

Ünnepeltünk. Igaz lélekkel, lángoló szívvel ünnepelt ma Petrozsény közönsége is. A szegény bányamunkás egy pár órára letette a csákányát, az iparos szerzőjét, a hivatalnok tollát, ünnepelt mindenki, szent ünnepet: a szabadság hajnalhasadásának évfordulóját. A mai nap eseményeit így írja le saját tudósítónk.

A kora reggeli órákban lobogó diszt öltött az egész község. Egy házról sem hiányzott a nemzeti színű lobogó, melyet büszkén lengetett a márcziusi enyhe szellő, ünnepi díszbe öltözött kórkádás rendezők jártak-keltek az utcákon szanaszét.

A templomok zúgó harangjai imára hívtak. Megteltek a templomok ünneplő közönséggel.

Az iskolákban. A községi algyimnásium ifjúsága az iskolákban ezer ajakról hangzott ma el: „Isten áld meg a magyart.” A zárda iskolás növendékek a növények vezetése mellett a r. kath. templomba vonultak, hol felhangzott a magasztos ének: „Isten áld meg a magyart.” Az iskolákban a délelőtti folyamán hazafias

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGZÁJA.

Márcziusi levegő.

Mily búverő rejlik benned
Márcziusi levegő,
Hogy csódkodra a pusztá földből
Üde fűszál tör elő?

Mily búverő rejlik benned,
Hogy a csüggedt szíveket
Tüzes hazaszeretetre,
Bátorságra ihleted?

Márcziusi üde szellő,
Több mint ötven év előtt,
Te öntél a magyar szívébe
Lelkesedést hős erőt.

Márcziusi üde szellő,
A magyar szív téged áld,
A kit csókolt bűvös lelked,
Menten csatasorba állt.

Varázslatos csodás szellő,
Minket soha el ne hagyj.
Lopódzzál be a szíveibe
A hol tanyáz dér és fagy.

S ha majd újra leng a zász
Büszkeséggel lebegő,
Lengjen körül lelkesítve,
Márcziusi levegő.

F. S.

A vér nélküli forradalom.

Az 1848-iki szabadság vívmányoknak legnagyobb dicsősége, hogy vér nélkül szereztük meg azokat. Nem görbült meg senkinek még hajszála sem. A vér csak azután kezdett folyni, hogy visszavonták a nemzetnek adott jogokat, rázuditották az országra Jellasis gránicsárait.

A tény az, hogy forradalmi aktusnak csak azt lehet nevezni, ami márczius 15-én Pesten és Budán történt. A nemzetnek pontozatokba szedett követeléseit az utoza népe egy a nemzett jobbaitól vezetett tömeg, de mégis csak tömeg, erőszakolta keresztül. Olyan faktor tehát, melynek nem volt jogos és törvényes hatalma törvények hozatalára, s erre a célra nem kapott megbízatást se a nemzettől, se a királytól. Kierőszakolta pedig a követelések elfogadását a helytartó tanácsnál azzal, hogy annak helyiségeiben erőszakosan megjelent s a tanács tagjaira formálisan ráijesztett. Ez tehát tisztán forradalmi eljárás volt, de ez be is fejeződött azzal, hogy a nép megkapta a maga követeléseit.

A mi majdnem ugyanazokban az órákban Pozsonyban és Bécsben történt, annak már nincs kizárólagosan forradalmi karaktere. Pozsonyban az egybegyűlt országgyűlés hozza meg a határozatokat, tehát oly testület, melynek joga van hozzá, de meg kötelessége is,

hogy törvényeket alkosson a nemzet számára. Igaz, hogy határozataik felől nem a rendes uton értesítik a királyt, hanem egy deputációt küldenek Bécsbe, a melyhez lelkesedéssel csatlakozik a forrongásban levő császárváros közönsége. De az országgyűlésnek elég oka van reá, hogy az esztendő őta ígért, soha meg nem adott s nagyon is megérett reformokat siettesse. S ahhoz is joga van, hogy küldetésileg értesítse határozatairól a királyt; ezzel a joggal többszörösen élt már előzőleg is.

A formákat tehát betartották, az a mi történt nem forradalom. És ha az lenne is, annak az eseménynek a lefolyása is békés volt. Vért ez alkalommal sem folyt.

A magyar forradalom emlékezetéhez egy csöpp erőszakosan kiontott vér sem tapad.

Azonban ez nem kizárólagos tulajdonsága a magyar forradalomnak.

A francia forradalom alkalmából se folyt eleinte vér. A nemzet ott is megkapta a maga jogait, anélkül, hogy valakinek baja történt volna. A vérontás csak akkor kezdődött, mikor működésbe lépett az ellenforradalom s az udvari ármány megakartá semmisíteni a nemzet számára megadott jogokat.

Egészen bizonyos, hogy a megérett reformokat életbe kellett volna léptetni, a nép által követelt jogokat meg kellett volna adni, miután elérkezett az idejük. Semmi képen nem folyt volna vér, ha XVI-ik Lajos egész őszintén, minden habozás nélkül s fölréértést nem engedő módon hajtotta volna végre a megígért reformokat. Megszűnt volna minden háborgás, örök dicsőség övezte volna a király emlékezetét, s utódai alkalmasint ma is Franciaország trónján ülne. Sorsa csak akkor van megpecsételve, mikor nyíltan elárulja a nemzetet. Abban áll

ünnepélyeket rendeztek, melyekről bővebben beszámolunk lapunk szűk keretei nem engedik.

A petrozsényi kaszinóban. Este a kaszinóban társas vacsora volt. Kósa Mihály lelkes szavakban esetelte a márciusi napok emlékét. Majd lelkes hangulatban maradt a társaság sokáig.

A Wagner-szállóban. Magasztos ünnepet rendezett a „Petrozsényi és járási ipartestület” a „Máv. altisztek” és a „Zsilvölgyi függetlenségi s 48-as párt” a Wagner-féle szálló termeiben.

Itt a polgárság ünnepelt igaz hazafias lelkesedéssel méltón a nagy nap emlékéhez.

A minden ízében fényesen sikerült ünnepélyt az ez alkalomra szervezett férfiak Brassay József vezetése mellett a Szózatall nyitotta meg, melyet a közönség felállva hallgatott végig.

Az ünnepi beszédet Zádory Károly tartotta lelkes szavakkal méltatva a nagy nap emlékét. Szünni nem akaró tapsvihar éljenzések között fejezte be remek beszédét az ünnepi szónok.

Zádory Károly megnyitó beszédét a következőkben ismertetjük:

„Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Beteljesült az íhletett költőnek ama jóslata: „Lesz még ünnep a világon!”

Ime, több százados elnyomatás után egy nemzet ünnepel ma, midőn milliók imája száll az egek kárpitja fölé a népek és nemzetek hatalmas Istenéhez, áldva, magasztalva csodás gondviselését, hogy annyi balszerencse közt, oly sok viszály után felhozta Hunnia egére Árpád nemzete szabadságának hajnalát.

Ötvenhét év előtt március 15-én felviharzott, hatalmas erővel végig zugott hazánk bérézein s kies rónáin a népszabadság diadalmas megnyilatkozása. Emberi jogot nyert a rabszolga nép, a gondolat szabad szárnyalásának békői lehullottak s a hazán át nyiláló tisztító villámlás bűvös ereje elől oduikba bujtak a zsarnoki önkény, a pusztító ármány sötét ördögei.

A magyarság hajnalhasadásának, a nemzeti eszme tavaszi misztériumának mai ünnepén hálával, kegyelettel adózunk a nagyok, a dicsők emlékének, kiknek lángelke, mint pünkösdi lángok az apostolokra, úgy szállott kenetes ajkuk és a szabaddá lett sajtó szárnyain a paloták és kunyhók lakóira s mindenütt visszhangzott a szent fogadalom: „Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!”

És megtartotta esküjét a hosszú szenvedés nyomása alatt elszibadt s halottnak hitt magyar nemzet, melynek öröken kaján szomszédok már osztozkodtak. Talpra állott, midőn hitta a haza. És az ellenséges népek borzongó csodálkozására elindult Golgota-utján a Szabadság, Egyenlőség, Testvériség szentháromságának és a szabaddá lett föld védelmére.

Elhullott hősök ezreinek és ezreinek holttetemén emelte a nemzet e szentháromságnak vérral szentelt

oltárát. És az a föld, melyen annyiszor apáink vére folyt, melyhez minden szentnevet egy ezredév csatolt s a melyen kívül nincsen számunkra hely, az volt őseinknek a mi nekünk: éltetőnk s majdan nyugvó helyünk; a mi szent hazánk, melynek rónáin arany-sárgán ringadozik a kalászos óceánja, sziklaméhe mérhetlen kincsét rejt magában. De a rengő kalásztengernél, aranynál, ezüstnél és minden ércz- és fémnél drágább kincse van e földnek: a csont. Őseink porladó reliquiái teszik nekünk szentté, legdrágábbá ezt a vérral szerzett s vérral fentartott hazai földet. Ezen a földön szenvedéseivel váltotta meg magának nemzetünk a jogot az életre s vére hullásával szerezte vissza ősei örökségét s ágyudörgés közepett, vérfürdőkön ágázolva, őseinek erenyeiben megifjodva, a csaták tüzeiben újra a magyar névre keresztelte magát.

Erre a tündöklő napra emlékeztet március 15. ike. Ezt ünnepeljük mi is itt a nemzeti munkásság és nemzeti eszme védelmére emelt örállomáson. Legyen ez az ünnep az önzetlen hazafiságnak, a tettekkel és nem szavakkal tevékeny fajszeretnek ünnepe. Oltárát pedig oly tiszta és szent bérézre építsük, a hová nem hallatszik fel a hétköznapi pártharcok zavaros lármaja.

Ezt a nagy napot, a lángelkű költő által megjövendőlt ünnepet, a napok legszebbjét, s leghatalmasabbját nem foglalhatja le magának se párt, se nemzetség, se felekezet, se osztály. Ez a magyar nemzet legdicsőbb hazafias ünnepe, melyen szent fogadalmat teszünk, hogy hiven kitartunk nemzeti jogaink mellett s hogy legnagyobb kincsünk, legnagyobb drágaságunk lesz mindenkor a hazához való örökös hűségünk.

Ezzel a szent fogadalommal ünnepeljük!”

Dávid Dezső hévvel szavalta el Petőfinek „Talpra magyarját.”

M. Jánosy J. a nagy napot méltatta lelkesen. Pfingstgróf Viktor Petőfi „Vesztett csaták csufos futások” című költeményével zugó tapsra ragadta a közönséget.

Fénypontja volt az ünnepélynek Dávid Dezsőné által előadott Jókai „Apotheozisa”.

Elekes Miklós Petőfi „Egy gondolat bánt engemet” című költeményét szavalta.

Szünni nem akaró éljenzések között lépett a Zsilvölgyi függetlenségi és 48-as párt szeretett elnöke Maderspach Viktor a dobogóra megtartandó hatalmas záróbeszédét, melyet alkalmilag közölni fogunk.

A derekas beszédet gyakran szakított a közönség zajos éljenzése s percekig tartott a taps annak befejezése után, míg a közönség a Himnus eléneklése után egy szép nap emlékeivel távozott.

Este 8 órákor társas vacsora volt a Wagner-szálloda nagy termében. Ott volt Petrozsény és vidékének minden számottevő polgára.

Az ünnepi szónoklatot ez alkalommal Kodra Gyula tartotta.

A hatalmas orgánummal előadott magas röptű mély értelmű s erőteljességében folyton fokozódó, igazán hazafias remek szónoklatot, lelkesedéssel fogadta a közönség. A második fogás után felállított Pál Dénes ki ifjú lelke egész hevével tartott és lapunk első helyén olvasható remek szónoklatot magával ragadva a közönséget, ki orkászzerű tapsokkal jutalmazta a remek beszédet.

Fokozódott lelkesedés között kezdette meg Maderspach Viktor beszédét, melynek minden mondatát tetszésnyilvánítással fogadta a közönség.

Brassay József szépen átgondolt, magasan szárnyaló pohárköszöntője lekötötte a közönség osztatlan figyelmét s a nagy nap jelentőségének elragadó méltatása hatalmas éljenzést provokált. Beszédét jövő számunkba közöljük.

Gerbert Ottó emelkedett ezután szólásra s lendületes szép beszédben méltatta a nemzeti nagy ünnep jelentőségét, mit lelkesült közönség zugó tapsviharral honorált.

A nemzeti munkásság jelentőségét szépen kidomborított beszédben méltatta s éllette a petrozsényi és járási derék iparosokat, kik áldásos hazafias missiót teljesítenek itt a határszáron.

A közhajításnak volt kénytelen engedni Gróf Toldalagi Samu, beszédének témája: *A kötelesség teljesítésében áll az igazi hazafiság* lebilincselte a közönség figyelmét s az oszthatatlan tetszés a szünni nem akaró éljenzés és taps méltó kifejezése volt a becsülés és szeretetnek, melyel Petrozsény és polgársága a nemes gróf és plebános iránt viseltetik.

Szintén a közhajításnak engedett Zádory Károly és tartott egy a már töle megszokott lelkes beszédet; mely soká még emlékeztünkben fog élni.

Beszélt még Becker Dávid, kinek egyik kijelentése az „ur” fogalmáról egy kis szellemes eszmecserét provokált, melyben részt vettek: Maderspach Viktor, Toldalagi Samu gróf és Kodra Gyula. A szellemes eszmecsere sokszor zajos derűsre ragadta a közönséget.

A társas vacsora után tánczra perdült az ifjuság, melynek a kora hajnali órák vetettek végét.

Tribun.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Március 15. Aninoszán.** Az elemi népiskola kezefogva az ifjusági egyesülettel ünnepet ült a nagy idő emlékére. Reggel 9 órákor egyik tanteremben folyt le a megható hazafias ünnep. Hazafias dalokat énekeltek a gyermekek, s alkalmi költeményeket szavaltak. Majd Léway tanító beszélt a gyermekekhez. Igazán szívből jövő hangokat talált megmagyarázni a nap jelentőségét. Kár, hogy a felnőttek ez ünnepélyen részt nem vettek s csak Benedek bányainak ur szerencsételte a gyermekeket látogatásával.

— **A Vulkánban alakuló polgári olvasókör** alapító tagjai — szintén áldoztak a hazafiság oltárán s szabadságukkal ülték meg március 15-ének ünnepét. Az újonnan alakuló kör tagjai majdnem mind megjelentek. A szabadság lakomán Blascheck Aladár megnyitó beszédében mindenekelőtt a legelső magyar embert éllette — akiről egészére emelte poharát — lelkes szavak kíséretében. Azután üdvözölte az asztaltársaságot. Üdvözől beszédében rang és felekezet különbség nélküli összetartásra buzdította polgártársait. Emelte az ünnep fénypontját Huszth Aladár beszéde, ki szónoklatával nemesak szilárd, igaz hazafiságát, hanem egyuttal tágkörü történelem-tudását és nagy tehetségét mutatta be. A nagy hatással elhangzott beszéd után a jelenlévők elénekeltek a Himnusz és a Kossuth nótát. Több pohárköszöntő is hangzott el, és a társaság lelkes hangulatban még sokáig maradt együtt.

Beküldetett.

— **A lupényi állami iskola** március 15-én fényesen sikerült iskolai ünnepélyt rendezett, a következő tárgysorozattal: 1. 9 órákor istentisztelet a róm. kath. templomban. 2. „Hymnus” Éneklék az iskola növendékei. 3. Alkalmi felolvasás. Tartja: Sztójkáné Csucs Anna. 4. Március 15-ike, Erdélyi Zoltántól. Szav. Farkas Etel III. o. t. 5. Kossuth Lajos szent sirjára. Éneklék az iskola növendékei. 6. Áldozatkészség a hazáért. Szav. Balogh Lajos IV. o. t. 7. Kurucz dalok, éneklék az iskola növendékei. 8. Köszetek koszorút. Erdélyi Z.-tól szav. Wach Katalin IV. o. t. 9. Mi a haza? Ábrányi E.-tól szav. Eissen Rezső V. o. t. 10. Nemzeti dal. Éneklék az iskola növendékei. 11. Nemzeti dal. Szav. Ulerich Anna III. o. t. 12. Szeresd hazád. Gáspár Imrétől. Sz. Mike Julia V. o. t. 13. Szózat. Éneklék az iskola növendékei. 14. Rákóczi induló. Éneklék az iskola növendékei. Az ünnepélyen részt vettek: Krizkó Bohus egész családjával. Dr. Kálmán János családjával s nagyszámú intelligens közönség. Krizkó igazgató a hat szavalt mindenikét 2—2 koronával ajándékozta meg. Pitsch Istvánné pedig a két legjobb szaválóknak 1—1 koronát adott, mely ajándékokat Sztójka Béla, az iskola igazgatója hálás köszönettel nyugtazza.

— **Halálozás.** Petrozsény községnek egyik legrégibb, tisztességes agg polgára halt meg. Singer Zsigmond volt kereskedő még akkor települt le Petrozsénybe, mikor a szénbányák művelése csak a kezdet stádiumában volt. Karánsebestől Petrozsényig majd minden községben volt vegyes kereskedése s virágzó üzletei a múlt század hatvanas és hetvenes éveiben százezreket értek, de a szerencse később elfordult tőle annyira, hogy öregségére az emberbaráti könyörtület nyújtotta neki a betevő falatot. Az izraelita hitközség gondoskodott róla éveken át, míg f. hó 17-én 88 éves korában viszontagságteljes, de mindig tisztességben töltött életének a megváltó halál véget vetett.

— **A „petrozsényi kath kör”** f. hó 19-én d. u. 4 órákor rendes közgyűlését a kör helyiségében fogja megtartani. Ezen alkalommal az alapszabályok értelmében a választmány és tisztikar 3 évre fog megválasztani. Ez uton is a kör tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

— **A helybeli bányazenekar** f. hó 12-én tartotta meg utolsó hangversenyét a Wagner-szálloda termeiben. A műsor, mely a zeneirodalom legszebb számaiból állott a következő volt: 1. Nyitány. „Tell Vilmos operához” Rossinótól. 2. Keringő. „A koresolyázó” Waldeufeltől. 3. Hegedű hangverseny. „Il Srovaloré” Verdi Aladár-tól. 4. Fantasia. „Najade álma” Flüggé-től. 5. Nyitány. „Az

torsának nagy tanúsága, hogy nem szabad megcsalni a nemzetet.

Az angol forradalomban sem folyt eleinte vér, míg a királyi fegyveres erővel nem rontott reá a saját nemzetére. I. Károly és II. Jakab sorsa is azon fordult meg, hogy a király nem tartotta be szavát s megcsalta saját nemzetét.

Abban a nézetben voltunk, hogy az engedékenységgel megmontja a királyok ügyét, Jakab elámitván nemzetét, eljártszotta koronáját.

A forradalmak szitói sohasem oly vérengzők, mint az ellenforradalmak szervezői.

A forradalmak sohasem kívánnak vért, ha annak kiontása nélkül is elérhetik céljukat.

Az 1848-iki magyar forradalom se került volna egyetlen ember életébe se, ha meg nem próbálják megcsalni a nemzetet. Egészen bizonyos, hogy a nemzet nem követelt volna többet, mint a mennyit megkapott. Hiszen 1867-ben sem követelt többet, a mikor pedig módjában volt többet is kapnia. Sőt kevesebbel is beérte, sokkal kevesebbel. Csak az 1848-iki törvények elismerését követte ki.

Egy nagy háborúban kellett a monarchia népeinek egymást öldökölniök, tízezerrel esztendőn át kellett a nemzetnek szenvednie, annyi kudarcot kellett Ausztriának elszenvednie, hogy arra a pontra térjen vissza, a melyen a magyar nemzet 1848-ban felajánlott, a melyet elfogadtak, s a melyet elárultak. Hol lenne ma a magyar nemzet, ha azon a tízezerrel esztendői megpróbáltatáson és azon a nagy vérvesztésen nem kellett volna átesnie? X.

erdőmester" Strauss I.-tól, (közkívánatra). 6. Arie Louise di Montfort operából, klarinett magány. 7. Dalegyveleg. Komzák-tól. 8. Nagy diszinduló. Pohletől. A magas művészi nívőn álló előadást a közönség zajos tapsai jutalmazták. Hachla dirigens újabb tanujelét adta zenei rátermettsége és nagy tudásának, a mihez csak gratulálni tudunk.

— **A „Jiana” hitel és takaréknézet mint részvénytársaság** Petrozsényben, e hó 2-án tartotta meg évi rendes közgyűlést, melynek lefolyásáról az intéző férfiak minden igérete dacára sem voltunk képesek hiteles megbízható adatokat szerezni, azért közülük azt mit magán értesüléseink alapján megtudhattunk. A társulat vezérigazgatója Rádik István gör. kath. esperes. Igazgatótagok: Stanea Avram gör. keleti lelkész, Bontescu Mihály, Dr. Csatti Aurél, Saturn Izidor, Bora János és Lukács Demeter.

Mérleg számla 1904. évre, vagyon: Pénztár készlet 1279 k. 72 f. Be nem fizetett alaptőke 11.761 kor. 60 f. Váltó leszámítás: 134.970 k. Jelzálog kölcsönök 11.680 k. Teher: Alaptőke 60.000 k. Betétek 39.333 k. 75 f. Visszleszámítás 56.200 k. Letétek 209 k. 60 f. Átmeneti kamatok 3072 k. 60 f. Tiszta nyereség 2579 k. 52 f. Nyereség és veszteség számla: Kiadások: Betéti kamatok 1155 k. 85 f. Visszleszámítási kamatok 370 k. 85 f. Fizetések 1621 k. 59 f. Lakbér 312 kor. Posta és egyéb költségek 429 k. 47 f. Egyenes adó 178 k. 49 f. Betétkamat adó 115 k. 52 f. Bevételek: Váltó kamat 4112 k. 86 f. Jutalékok 1058 k. 08 fillér. Átíratási díjak 162 k. Alapítási költségek 915 korona. Amint értesültünk az igazgatóság ezen előterjesztését, a közgyűlés egyhangulag jóváhagyta a kezelésért a felmentvényt megadta. A kimutatás szerinti 2579 kor. 52 f. tiszta nyereséget az alaptőkéhez csatolni rendelte.

— **Az új állami anyakönyvi törvény életbe léptetése.** A belügyi kormány teljesen elkészítette az új állami anyakönyvi törvény életbeléptetéséről szóló nagyterjedelmű végrehajtási rendeletet. Az új törvény 1905. július elsejével lép tényleg életbe. Ekkor lezártnak az eddig vezetett, jegyzőkönyvulaku anyakönyvek, melyeket az új, rubrikás anyakönyvekkel helyettesítenek. A házasságkötés körüli eljárás is tetemesen könnyítve lesz; a nagy közönség kevesebb fáradsággal és utánjárással intézheti el házassági ügyeit az egyszerűsítés folytán. A több nyomtatott ívre terjedő anyakönyvi és házasságkötési rendtartást a belügyminiszternek hivatalos lapja legközelebbi számainak egyikében fogják közzétenni.

— **Purim bál.** A lupényi s vulkáni izr. hitközségek által Lupényben a Mandl-féle vendéglőben f. hó 22-én, szerdán este tartandó purim bálra, mint értesülünk Petrozsényből is számosan készülnek.

— **Színészet Petrozsényben.** Szerencsés választása volt a színügyi bizottságnak, a mikor több pályázó közül Tóváry Antal színtársulatának engedte át a tavaszi ideyében tartandó előadások jogát. Csak a közel multban „élvezett” éneknélküli operettek és egyéb „ripaes” slendriánságok után végre részünk lesz egy valóban jól szervezett színtársulat előadásaiban gyönyörködnünk. A 38 tagból álló színtársulat, ha csak részben fogja beváltani az előlegezett ígértét, módunkban lesz operákat, operetteket, népszínműveket, vígjátékokat, drámákat és az újabb színirodalom legújabb remekeit látnunk.

A színtársulat a f. hó 21-én kezdi meg előadásait a Wagner-féle szálló nagytermében. A társulat névsora: Múszaki személyzet: Tóváry Antal igazgató, Halmi Jenő titkár, Hegyesi Gyula rendező, Makkai Emil ügyelő, Körösiné Teréz sugó, Dobó Antal könyvtárnok, Kún Ádám díszmester, Germán István ruhatáros, Keleti Mihály szerezposztó, Rózsa József szertáros és színpaloszto 2 segéddel, Holósi Gál Irén pénztárnok, Lendvay Ignác karmester. Nők: Szigethi Mariska, szubrett és népszínmű énekes, Karácsonyi Mariska énekesnő és naiva, Sz. Nagyné Makkos Adél koloratur énekesnő, Csipkó Berta társalgási és énekesnő, Szirmai Jozefin hősnő és társalgási, Tóváryné Földvári Mari komika, Püspökiné Julia anyaszínésznő. Borecsainé, Makkainé Matild, Koresai Erzsike, Szente Annuska, Krajsó Józsika, kar- és segéd-színésznők. Férfiak: Halmi Jenő hősszerelmes, Keller Antal kedélyes apa, Szigeti Antal baritonista, Sz. Nagy Imre tenorista és rendező, Hegyesi Gyula komikus buffó és rendező, Makkai Emil komikus és intrikus, Vetési Dániel lírai szerelmes, Tóváry Antal apa és igazgató, Molnár Rezső, Kulcsár József, Hortobágyi György, Rónai Imre, Tóth Gyula, Varga Emil kar- és segéd-színészek. Műsor: Operák: Karmen, Parasztbecsület. Operet-

tek: Drótos tót, Bob herczeg, Svihákok, Katinka grófné, Postásfiú és huga, Fatinica, Üdvöske, Primadona, Nebántsvirág, Aranyvirág, Czigánybáró, Czigányvér, Fecskefészek, Kornevili barangok, Madarász, Lili, János vitéz. Népszínművek: Falu rózsája, Régi szerető, Piros bunge-láris, Flórika szerelm. Czigányélet, Napraforgó, Csikós, Titok, Tolonecz. Vigjátékok: Végrehajtó, Házasodjunk, Annuska, Kéz kezét mos, Aranyhíd, Kisbaba, Doktor ur, Sasok, Képviselő ur, Zsába, Aranykakas, Csókonszerzett vőlegény, Nagymama, Vigécek, Aranypatkó, Zahalai konzul, Szalmaözegegyek, Vén lányok, Leányrabló herceg, Emigráns. Drámák: Takarodó, Éjjeli menedékhely, Vörös tollár, Monna-Vanna, Rabszolgák, Getto, 5. László, Brankovics György, Romeo és Julia, Ócskai brigádéros, Harang, Egy katona története, Tetemre hívás.

Az előadásokra bérletet nyitott a színügyi bizottság. Bérletni naponként lehet Váradi Vilmos színügyi bizottsági titkárnál d. e. 9—12 óráig.

— **Sok a toloncz.** Europa összes népének keverékéből alakult a mai Petrozsény. Nem hiába nevezték valaha: „kis Amerikának”. Sajnos csak volt! Elmaradtak a régi orenjuesi szép napok, bár a hire még ma is meg van. Ennek tulajdonítható, hogy nap-nap mellett kétségbeesett alakok kóborolnak az utcákon, kiket az „éber” rendőrségünk „csavargás” miatt a szolgabírótság elé állít. Csak a napokban történt, hogy 34 drb. ilyen „munkanélküli” állított elő a rendőrség, kiket illetőségi helyükre tolonczoltak. Volt közöttük horvát, orosz, román, franczia, olasz, de galiciából, — csodálatosképen — egyetlenben egy sem volt.

— **Megylíolt erdőőr.** Mult számunkban adtunk hírt arról, hogy Péter István vulkáni erdőőrt halva találtak az utszélen, mellette feküdt szolgálati fegyvere kettétörve és egy vasvilla, a körülötte levő föld pedig a dulakodástól teljesen el volt taposva. Két arczosontja és homloka súlyos ütések következtében be volt törve. Itt tehát gyilkosságról lehetett szó. A csendőrség az apa 17 éves bányász fiát vette gyanuba, a ki züllött és neveletlen lévén, apját, ki családi viszálykodás miatt külön élt feleségétől, folyton zsarolta. A mult évben is az apa benn dolgozott Petrozsényben az áll. csembe kertben, munka közben egyszerre rosszul lett. Kérdőzködésre mi baja van, szótlanul mutatott oldalára, hol a szizmasarkok helyét kék és sárga foltok jeleztek. Azután rimáinkodva kérte az erdőőrgondnokot, hogy tartaná benn legalább két hétig, mert ha haza megy fia agyonüti. Arra a kérdésre: hogyan nem bír 16 éves fiával? Azt felelte: Birni birnék, de sajnálom, mert fiam. Még egy fiatal oláh legényt is befogtak, kiről azt sejtik hogy a fiuval egyetértve kettőn követték el a gyilkosságot.

— **Mint minden évben,** úgy az idén is nagyértékű karácsonyi ajándékkal fogja meglepni előfizetőit a Pesti Napló. Ez a kitűnően szerkesztett, élénk és tartalmas lap minden egyes alkalommal bűmlatot és elragadtatást keltett ajándék-albumaival előfizetői körében s ezek évről-évre sok ezer új előfizetőt hódítottak a lapnak, mert azok valóban úgy a tartalom becsére, mint a kiállítás pompájára nézve felülmúlnak minden várakozást. Az idén a Pesti Napló „Modern Magyar Festőművészek” című albumot fog küldeni előfizetőinek, melynek előkészítő munkálatai már serényen folynak. Ez az album fényben és tartalomra nézve még az eddigieket is felül fogja múlni és ingyen fogja megkapni a Pesti Napló minden előfizetője, aki eddig legalább 1/2 évet befizetett és egy további fél é. előfizetésre magát kötelezte. A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor. — 1/2 évre 14 kor. — 1/4 évre 7 kor. — Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal. Budapest, VI., Andrassy-ut 27. szám.

— **Hazai ipar.** Wein Károly és Társai gyári czég a mai lapunkban közzétett „Figyelem” című hirdetésére különösen utalunk s első sorban háziasszonyainknak ajánljuk becses figyelmébe. Vegyünk ahol csak lehet hazai iparcikkeket, miáltal hozzájárulunk, hogy sok ezer szorgalmas kéz jutalmazó munkát kap, de hozzájárulunk ezáltal ahhoz is, hogy a nemzet gazdaságilag is erősöbödhetik.

— **Gyakorlati eljárás.** Versec, Fehértemplom s mondhatni az ország egy nagyrésze igazán bűmlatos módon mutatnak példát a házak eleje és végeihez ültetett szőlőlugasokkal. Egész őszre, egész télre való szőlőt, bármily nagy család részére házaik falán természetük meg, hol az hidegtől és jégtől is mentve van. Ezen eljárás most az egész országban megindult s minden vidék rohamosan követi a jó példát. De minthogy ehhez nem mindenik szőlőfaj alkalmas, felhívjuk olvasóink

figyelmét mai számunk hirdetési rovatában ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk minden ház mellé” című hirdetésünkre.

— **Műhle főkatalogusa** színes és elegáns kép-letekkel ellátva a legkivánatosabb magvak szemenszedett s legjobbban bizonyult választékát tartalmazza úgy a kert, mint a mezőgazdaság számára; továbbá

A legújabbat rózsákból és diszító-növényekből;

A legnemesebb fákát és gyümölcsfajokat; egyáltalán

„A kertészkedés számára a legjobbat.”

Érdeklődők ezt kívánatra Műhle Vilmos es. és kir. udvari szállítótól Temesváron ingyen és bérmentve megkapják.

— **Jó tanács.** Egy szorgalmas újságolvasó megfigyelte, hogy az országos meteorológiai intézetnek és a Meteor időjósai többnyire ellenkezők. Így a folyó hétre is az egyik esőt, a másik hideget jelez. Bármelyik következésk is be: meghülésnek vagyunk kitéve s ilyenkor használjuk a Réthi-féle Pemetőfü-Czuskorkát, mely csak akkor valódi, ha minden dobozon a készítő: Réthy Béla gyógyszerész neve rajta van.

CSARNOK.

A börtön világából.

Írta: KODRA GYULA.

— Mutatvány a szerző sajtó alá rendezett művéből. —

Egy unalmas téli délután — éppen napos tiszt voltam. Többi társaim, a hivatalos óra elteltén: haza mentek. Nem lévén egyéb dolgom, Kevan „Sibéria” című művében lapozgattam. Egyszer csak szobám ajtaja előtt nehéz lánczcsörgést hallok. Pár pillanat múlva a felügyeletes őrmester jelenti, hogy Erdőlyből 20 főből álló „transzport” érkezett. Kardot kötök és nemsokára a világhírű „csillagbörtön” fedett kupolája alatt vagyok, hol a beszállítottak összefüve kalaplevéve állottak. Mindannyi kiéhezett gyötört alak. Megszokott dolog volt az, nem is igen tűnt fel. Az ügyészégi fogházakban a deliquenseket nem szokták hizlalni, az az 56 dekagramm kenyérnek nevezett valami és 35 centiliter meleg lé és ugyanannyi főzelék az is csak naponként egyszer, mit többnyire lelkiismeretlen szállító szokott szerződésszerűleg főzetni, alig elég arra, hogy az életet fenntartsa, nem hogy még hizlalja. Sőt konstatálva lett, épen a kolozsvári fogházban, hogy a fogházi táplálkozás annyira csekély, hogy az egyén két év alatt teljesen felemészti maga-magát.

A sor végén hatalmas vörösbajuszu férfihoz egy sovány, gyenge, fejleden, alig 11—12 éves, gyermek volt lánczolva.

— Oldjátok le a lánczokat! parancsolám.

A kísért parancsnoka kezembe adja a rabok jegyzékét.

— Zsuka Nyikuláj! szólítom a beszállított nevét.

— Aics! (Itt vagyok) szólal meg románul az előbb leírt gyermek.

— Miért vagy te most itt? kérdém tőle hasonló nyelven.

Lehorgasztotta fejét és könyvtelt szemekkel válaszolt: — Megöltem az apámat!

Megborzadtam! 12 évvel a vállán és már apa gyilkos, hogy lehet ez? Miféle lélekteni oka lehet annak, hogy egy 12 éves gyermek a bűnök legnagyobbikára: az apagyilkolásra vetemedjék!

— Tudsz-e imádkozni? kérdezém tovább.

— Nem!

— Jártál-e iskolába?

— Nem!

— Hány testvéred van?

— Hat. Én vagyok a legnagyobb közöttük!

— Miért ölted meg az apádat?

— Mert mindig verte az anyámat és minket is!

Tessék! itt az ok. A 12 éves gyermeknek egyáltalán semmi névvel nevezendő valláserkölcsei nevelése nem volt. Tehát nem volt fogalma a bűnről. Az állattól csak annyiban különbözött, hogy két lábán járt és valamit beszélni tudott. Ezekhez járult még a románok vele született tulajdonsága a cine mintye, — a bosszu állási vágy — mely elég volt, hogy az alvó apát egy baltával leütse.

Azt mondja Try Erzsébet: a lélek szeretete a szeretet lelke.

A 12 éves apagyilkos e tanbefolyása alatt lett nevelve. Egy év múlva, tudott már magyarul beszélni, imádkozni, írni, olvasni, sőt már rá volt kaptva a eszmiaságra. — Itéletében ki volt mondva, hogy büntetési idejét, három évet magán elzárásba kell töltenie. — Így nem érintkezhetett a többi gonosztevőkkel.

Fáradásait siker koronázta. ha így megy és így halad az én pártfogoltam, nem csak hasznos polgárt adok majd vissza a társadalomnak, hanem egy magyart is, mely magában megérdemli a fáradságot.

Egy esős vasárnapi délután a hosszú folyókák végéről hangos inádságszerű hangokat hallok:

Böcsöd ez majdan sírod is,

Mely ápol, s eltakar!

Megállok a zárka leslyukánál Zsuka Nyikuláj az ablakkal szemben térdel és ő hangoztatja e szavakat. Kinyitom a zárka ajtaját.

— Mit csinál sz Nyikuláj?

— Imádkozom tekintetes ur! — ő azt hitte, hogy ima az a mit mond.

A köny kicsordult szememből.

Imádkoznia is kellett már szegénynek, ott ült már szemében neki is a börtönök pusztító réme: a tuberkulózis.

Lelkét meg tudtam menteni az örök kárhozattól, de a testet nem az enyészettől.

Mikor sárgultak a lombok és az őszi szél kergette a katángot a rónán, az én kis pártfogoltam is az örök ítélő bíró előtt állott.

— Megbocsát-e nekem az Isten azért a mit tettem

— kérdi egyszer tőlem, mikor már a végét járta.

— Meg fiacskám! Ha megbántad a mit tettél és lelkedbe hozzá tértél.

— Köszönöm jó uram. Te jobb és több voltál nekem, mint apám!

Könyezve kísérttem ki koporsóját a temetőbe.

Ugy sem volt a ki megírassa. A hant mely ápol s eltakar: eltakarta őt is!

Ez a mai rendszer, a szeretet és nem a megortlás rendszere.

Ha Zsuka Nyikuláj életben marad, vissza adtuk volna őt a társadalomnak, de ha a végzet másként rendelkezett vele, szeretetünk kísérte őt a sírba — pedig apagyilkos volt.

Hasznos tudnivalok.

Kártévó férgek ellen. Ha ismeretlen férgek, bogarak lepik meg és pusztítják fánkat, veteményünket, küldjünk belőlük mutatot Budapestre, az országos rovar-tani állomáshoz (Nádor-u. 28.) Onnan majd tudatják velünk ingyen azt is, hogy mi az illetű fereg? azt is, hogyan kell ellene védekezni?

A csontok haszna a kertben. Faluhelyen, ha csontokat gyűjtenek, legfőlebb azért teszik, hogy a rongyszedőnek eladhassák, vagyis jobban mondva, cserébe adhassák tüért, gyűszűt, ezérnáért, szalagért és egyéb esekélyiségekért. Még ebből is van némi haszon. De akárhány helyen eldobják, mint olyasmit, a minek semmi hasznát sem lehet venni. Pedig nagyon is lehet. Ahelyett, hogy a csontokat eldobjuk, ha éppen a gyümölcsfáknak gödröket ástunk, rakjuk el azok fenekére, ott a csontok elrothadnak és idővel a fának erős táplálékul szolgálnak. Vagy tegyük a takaréktűzhelybe, kályhába és égessük ki, azután törjük porrá és hintsük el a zöld-séges ágyakra. Ezzel is jó szolgálatot teszünk a zöld-ségnek vagy a virágoknak, mert a csontliszt igen jó trágya.

Üvegpalczok tisztítása. Nagy divatban volt korábban, sőt némely helyen ma is széttere gyakorolják, hogy a palaczba sörétet öntenek s ezzel rázza gyekeznek kitisztítani az üveget. Ez azonban igen helytelen eljárás, mert az ólom veszedelmes mérge s még ha jól kiöblintjük is sörétel után az üveget, maradhat benne annyi ólom, a mi kártékonyan hat az egészségre, nevezetesen pedig kinos hascsikarást okoz. Hagyjuk el tehát a sörételést s használjuk e helyett a burgonya összeaprított héját s az összetört tojás-héjat, melyekkel szintén jól ki lehet az üveget rázni. Jó sikerrel használják a sósavas vízzel való öblögetést is.

Tört porcellán összeragasztása. Törjünk finom porrá oldatlan meszet mozsárban, aztán a porcellán törési helyét mázoljuk be tojásfehérjével, erre pedig szitáljunk rá a mészből, aztán nyomjuk össze erősen az eltört részeket, a melyek aztán megszáradás után szilárdul össze fognak tartani.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

75/6—904. kgy.

Petrozsény nagyközség előljáróságától.

Árverési hirdetmény.

Petrozsény község előljárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező s a petrozsényi 27 tjkvi 170/1—170/2 helyrajzszám alatt telek-könyvezett régi vágóhid folyó évi március hó 20-án délelőtt a község házán nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár 100 korona. A feltételek a község I. jegyzői irodában tudható meg.

Petrozsény, 1905. március 9-én.

Előljáróság.

Eladó ház korcsmahelyiséggel.

Derenyesbe főforgalmi helyen lévő korcsmahelyiség, 2 lakó szoba és mellék épületből álló ház örök áron eladó.

Petrozsény, 1905. március hó 16.

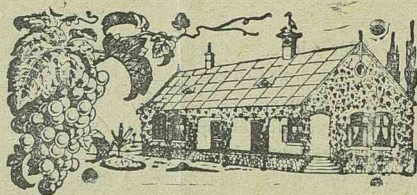
özv. Hodis Jánosné.

Eladó ház és háztelek.

Lupény községben a Főuton, az állomással szemben, egy szilárd anyagból épült ház, jelenleg koresma üzlet, és ugyanott egy építési telek, szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebbet:

Marek Mór-nál
Petrozsény.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgásnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetük meg, a ki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőültvények is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és felebb olcsó árban és »De-laware« sima, ültetéshez és ebből borminta.

Érmelléki első szőlőültvénytelep Nagy Kágya, Biharm.

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad

e lap kiadóhivatala.

FIGYELEM!!

Megbízható legjobb minőségű
hirneves VALÓDI SZEPESSÉGI

lennvászón és
damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár

bejegyzett védjegye:

Késmárki
gyártmány
csak az,

mely ezen
védjeggyel van
ellátva.

HAZAI IPAR!

A
„PESTI NAPLÓ“
új karácsonyi ajándéka.

Modern Magyar Festőmű- vészek

a czime új kiadványunknak,
melyet 1905. évi karácsonyi ajándéku szantunk
t. előfizetőinknek.

Ez új ajándékművünk, noha folytatása és kiegészítő része lesz a „Magyar Festőművészet Album“-nak, mégis mint teljesen önálló mű gyönyörű foglalatja lesz a modern magyar festőművészet remekeinek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is a magyar irodalmat és magyar művészetet szolgálták, nagyszabású és nagyértékű díszművek százezernyi példányaival terjesztve el a magyar költészet és festőművészet nagyjainak alkotásait. A remekművek e díszes sorozatát folytatja most a „Pesti napló“ új és minden eddigi ajándékát tulszárnyaló díszművel: a Modern Magyar Festőművészek-kel.

Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki a modern magyar festők alkotásaiból, nagyrészt mesteri kivitelű műlapokon és gyönyörű, több színnyomású képekben.

Ezenkívül be fogjuk mutatni e műben jelesebb festőink vonzóan megírt életrajzát. A szöveget, amely a modern magyar festőművészet történelmét fogja tárgyalni, elsőrendű esztétikusaink könnyed előadásában, színes képek és rajzok fogják tarkítani. Albumunk külső formájában is követni fogja eddigi törekvéseinket és a magyar könyvkötőiparművészet újabb alkotása lesz.

Ezt az új, páratlan díszű ajándékunkat megkapja karácsonyra állandó előfizetőink kivül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor. 1/2 évre 14 kor. 1/4 évre 7 kor. 1 óra 2 kor. 40 fillér. — Mutatványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel: a „Pesti Napló“ kiadóhivatala.